

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
مَعْلُومَاتُ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَتُ اللَّهِ

او تحصیل د بن ټولو مینه والو

راف لیکنې سمینار

ته ښه راغلاست
غ، جوړ او خوښ اوسئ.

صديقي

Ketabton.com

د ویاړ ځای دی، چې له تاسو سره د مونوګراف لیکنې
تر عنوان لاندې د اړینو معلومات د شریکولو هوډ لرم.

هېله ده تر پایه راسره مله واوسی.

پوهنمل قدرت الله صدیقي

د مونوگراف په اړه ځېنې اړينې لارښوونې

- د مونوگراف ليکنې لارښود (هره علمي اداره څېړنو ترسره کولو لپاره ځانته پاليسي او لارښود لري)
- د مونوگراف سافټ (ستاسو د څېړنې لومړۍ قالب، لکه: ترم پيپر، د کورنۍ دندو موضوعات (نظر + عمل))
- د مونوگراف لومړۍ ورقه (مسلكي خلکو سره مشوره، ادبيات برابرول، او تخنيكي برخه ډيزاين)
- د محصلينو مونوگرافونه به د اصل ماخذ سره کتل کېږي او دا ډاډ به ترلاسه کېږي، چې ايا محصل په دقيقه توگه کار کړي دی.

• دا سمینار څلور برخې لري:

- ۱- د مونوگراف په اړه مهم معلومات
- ۲- د مونوگراف د برخو ترتيب
- ۳- اقتباس يا د ليکنو څخه د استفادې لارې چارې
- د مونوگراف د دفاع سمینار ترتيب

فهرست

۱-سریزه

۲-د مونوگراف پېژندنه

۳-د مونوگراف لیکلو گټې

۴-مونوگراف لیکلو د مخه اړین نقاط

۵-د بڼه مونوگراف ځانگړنې

۶-د مونوگراف د برخو ترتیب

۷-لمړۍ صفحه

۸-بسم الله

۹-تصدیق پاڼه

۱۰-ډالۍ

۱۱-منډلیک

۱۲-انډیز(خلاصه) کلیدي ټکي یا کلمي

۱۳-د پیل خبرې

۱۴-فهرست

۱۵-سریزه- پیژندگلوي (Introduction)

۱۶-موخي

۱۷-کړنلاره او کارتوکی (Methods & Materials)

۱۸-د موضوع اصلي متن یا منځپانگه (Text Body)

۱۹-پایله (Result) لیکنې تگلاره

۲۰-د مناقشه (Discussion) لیکنې تگلاره

۲۱-نتیجه گیری (Conclusion)

۲۲-وړاندیزونه (Recommendations)

۲۳-اخځلیکونه (References)

۲۴. د مونوگراف کې د فونټونو استعمال

۲۵. په متن کې ماخذ استعمال او گټې

۲۶. د ماخذونو د لیکلو تگلاره

۲۶-د اقتباس څخه د استفادې لارې چارې

۲۷. پای

۲۸. د محصلانو پوښتنې

د کتابتوني يا مروړي/ساحوي مونوگراف د ليکنې برخې

د مونوگراف د برخو ترتيب

۷- لمرۍ صفحه

۸- بسم الله

۹- تصديق پاڼه

۱۰- ډالۍ

۱۱- منځنۍ

د پيل خبري

۱۲- لنډيز (خلاصه) کليدي ټکي يا کلمي

۱۳- فهرست

۱۴- سريزه-پيژندگلوې (Introduction)

۱۵- موخي

۱۶- کړنلاره او کارتوکي (Methods & Materials)

د موضوع اصلي متن يا منځپانگه (Text Body)

نتيجه گيري

مناقشه

پايله (Result)

وړاندیزونه (Recommendations)

اځايکه نه (References)

سريزه

- مونوگراف د څېړنې پيل دی
- څېړنه او ليکنه که هره برخه کې وي د انسانانو په ژوند کې کشفیاتو، نوښتونو او د انسانانو د ژوند بهبود لپاره زمینه برابروي.
- په ټولنیزو علومو کې د هرې لاسته راوړنې اصلی منبع څېړنه ده، چې مونوگراف هم د څېړنې د ډولونو څخه یو مهم ډول دی او محصل کولی شي د څېړنې د اصولو په نظر کې نیول سره کار پیل او پایله ترلاسه کړي.
- مونوگراف لیکنه د محصل پوهه زیاتوي؛ ترڅو د نورو څېړنو زمینه ورته برابره شي.

- The English term "monograph" is derived from **modern Latin "monographia", which has its root in Greek**. In the English word, "mono-" means "single" and "-graph" means "something written".
-

د مونوگراف پېژندنه

مونوگراف (Monograph) یوه انګلیسي کلیمه ده چې له دوه برخو څخه جوړه شوې ده: چې Mono د کوچني او Graph د ترسیم معنا لري.

خو په اصطلاحي ډول مونوگراف د څېړنیزو فورمونو له جملې څخه یو فورم دی چې محصل یې د تحصیلي اسنادو د لاسته راوړلو په موخه د یو شرط په توګه د تحصیلي دورې په پای کې لیکي.

هغه کوچنی او په عین حال کې واضح لیکنه ده چې د یوې ځانګړې عام فهمه موضوع په اړه د تحصیلي دورې په پای کې د محصل له خوا د لارښود استاد تر لارښوونې لاندې د علمي او تحقیقي اصولو په پام کې نیولو سره لیکل کېږي.

د مونوگراف ليکلو گټې

- مونوگراف ليکنه د څېړنې په برخه کې د محصل وړتيا زياتوي.
- د محصل د فکر کولو او تحليل قوه پياوړې کوي.
- د محصل يې په مرسته د تحصيلي اسنادو او له هغې څخه د گټې اخيستنې مستحق گرځي.
- دا چې مونوگراف يو ډول څېړنه ده او څېړنه نوي حقايق رابرسېره کوي نو مونوگراف هم نوي حقايق رابرسېره کوي.
- د مونوگراف په مرسته د محصل د مطالعې کچه لوړېږي.
- د محصل تجربې ورسره لوړېږي او په ځان د اتکاء حس پيدا کوي.

د مونوگراف لیکلو د مخه اړین نقاط

مخکې له دې چې یو محصل په مونوگراف لیکنه پیل وکړي باید لاندې پوښتنو ته سالم ځوابونه ومومي:

۱. کومه موضوع ولیکم؟ (د موضوع ټاکل)
۲. څومره یې ولیکم؟ (کیفیت ، نه کمیت)
۳. څه ډول یې ولیکم؟ (د اصولو مراعت)
۴. د چا لپاره یې ولیکم؟ (د هر چا لپاره د سويي ټاکل)
۵. ولې یې ولیکم؟ (د ژبې او کلتور غني والی)

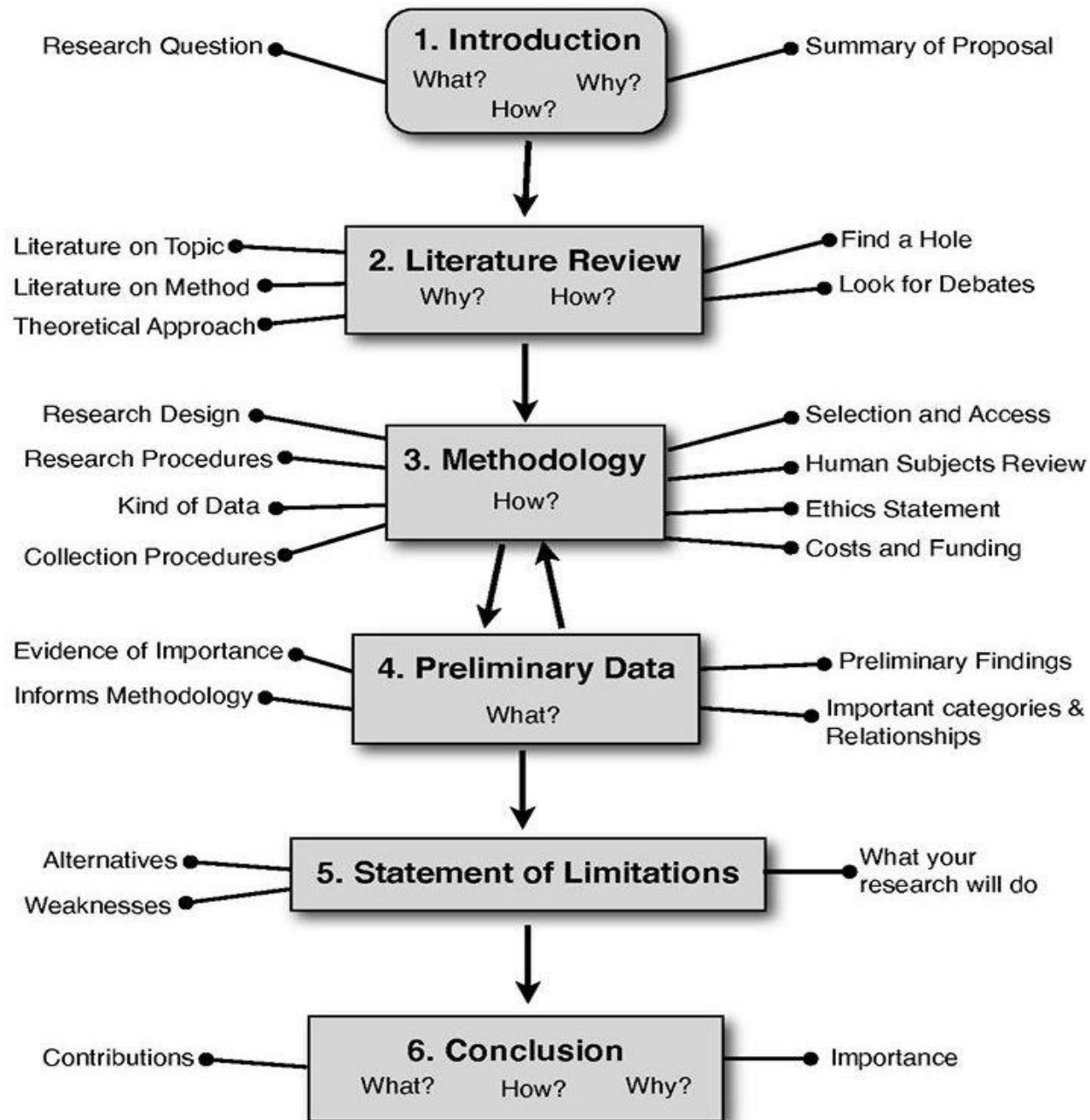
د بڼه مونوگراف ځانگړنې

۱. موضوع بايد ټوې ، جالبه او له نوښته ډکه وي.
۲. د کميت په نسبت پکې کيفيت ته پاملرنه شوې وي.
۳. موضوع يې نه ډېره لويه او نه ډېره کوچنۍ وي.
۴. مونوگراف د ليکوال په خپله ژبه ليکل شوی وي.
۵. د اصولو او مقرراتو مطابق وي.
۶. يوه ټوې فرضيه پکې ثابته شوې وي.
۷. د څېړنې د يو مشخص ډول څخه پکې استفاده شوې وي.
۸. تېرو موضوعاتو ته پکې په انتقادي بڼه کتنه شوې وي او نيمگړتياوې يې بيان شوې وي.

د څېړنېز/ساحوي او مروړي/کتابتوني منوگراف برخي

The parts of a research report

- ❖ Introduction What did you do? Why?
- ❖ Materials and Methods How did you do it?
- ❖ Results What did you find?
- ❖ Discussion The interpretation of your results.
- ❖ Summary Statement of main findings.
- ❖ Acknowledgements Who helped?
- ❖ References Details of references cited.

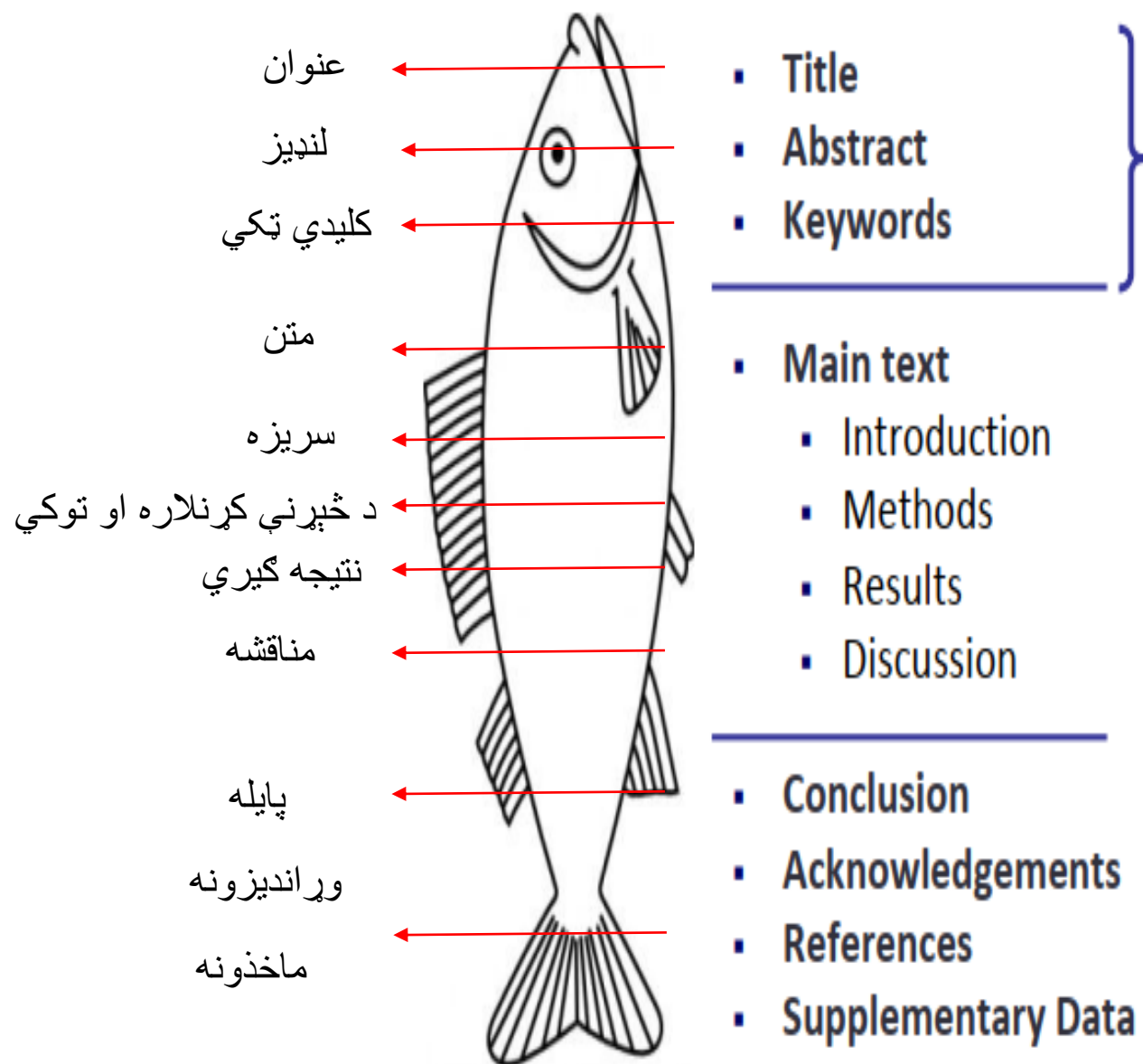

The IMRAD Format for Scientific Papers

- **I**ntroduction: What was the question?
- **M**ethods: How did you try to answer it?
- **R**esults: What did you find?
- **A**nd
- **D**iscussion: What does it mean?

Some Other Structures

- IRDAM (Introduction, Results, Discussion, and Methods)
- IMRDRD...(Introduction, Methods, a Result, Some Discussion, Another Result, More Discussion . . .)
- Essay-like format, with subheadings chosen by the author
- Other
- Question: In your field, what is the usual structure of papers reporting research?

Make it easy for indexing and searching
(informative, attractive, effective)

السلام علیکم ورحمت اللہ بسم اللہ الرحمن الرحیم

د علم او تحصیل د بنې ټولو مینه والو

د منوگراف لیکنې سمینار

ته ښه راغلاست

روغ، جوړ او خوښ اوسئ.

ارایه کوونکی: پوهنمل قدرت الله صدیقی

سرليک يا عنوان Title

- Limited to 8 to 15 words
- Relevant to the subject
- In single phrase
- Correct Grammar and proper capitalization
- Avoid abbreviations
- Relevant, Short, Systematic, Mirroring, Comprehensive

- لومړی د یو منوگراف لیکلو مخکې د عنوان انتخاب دی، یانې عنوان باید څېړنې اهمیت بنودونکي وي، ځانگړې/مختصر، واضح، مفهوم لرونکي/قابل فهم، لنډ، جامع/جذاب او د اصلي محتوا مطابق وي؛ همدارنګه عنوان له ۲۰ کلمو څخه زیات نه وي.
- د منوگراف موضوع به نوې، د مسلک اړوند او د وخت د غوښتنو مطابق وي، له دې وړاندې به په د ځانګړي د منوگراف ثبت کتاب کې نه وي ثبت شوي، د منوگراف عنوان باید په بشپړه توګه معنا لرونکی او د متن سره مطابقت ولري او د پاڼې په منځ کې ولیکل شي.
- ګونګ، فورمولي او د مخفف کلیماتو څخه باید پاک وي.

د لوړو زده کړو وزارت
شیخ زاید پوهنتون
ټولنیزو علومو پوهنځي
ټولنپوهنې او فلسفې څانګه

22

د لېسانس دورې پایلیک

18

په ماشومانو د تلویزون او څپرک موبایلو منفي اغېزو
څېړل

30

(د کابل ولایت پښان ولسوالي موردي مطالعه)

18

18

څېړونکي: فرهاد الله
لارښود استاد: قدرت الله صديقي

کال: ۱۴۰۳ هـ ش

18

د لوړو زده کړو وزارت
شیخ زاید پوهنتون
ټولنیزو علومو پوهنځي
ټولنپوهنې او فلسفې څانګه

22

د لېسانس دورې پایلیک

18

د ابن خلدون ټولنیز افکار

30

18

ترتیب کوونکی: محمد مقیم اوږنگ
لارښود استاد: محمد عالم صافی

کال: ۱۴۰۳ هـ ش

18

د لوړو زده کړو وزارت
شیخ زاید پوهنتون
ټولنیزو علومو پوهنځي
ټولنپوهنې او فلسفې څانګه

22

د لېسانس دورې پایلیک

18

د ابن خلدون عصبیت نظریې ته لنډه کتنه

30

18

ترتیب کوونکی : محمد مقیم اوږنگ
لارښود استاد : محمد عالم صافی

کال : ۱۴۰۳ هـ ش

18

د لوړو زده کړو وزارت
شیخ زاید پوهنتون
ټولنیزو علومو پوهنځي
ټولنپوهنې او فلسفې څانګه

22

د لېسانس دورې پایلیک

18

په ماشومانو د تلویزون کتلو د منفي اغېزو څېړل

30

(د کابل ولایت پغمان ولسوالي موردي مطالعه)

18

18

څېړونکي : فرهاد الله
لارښود استاد : قدرت الله صديقي

کال : ۱۴۰۳ هـ ش

18

د عموم څخه د ځانګړې طرف ته تلل

General to Specific

- د ابن خلدون نظريات لکه: کوم نظريات، ټولنيز نظريات، فلسفي نظريات، سياسي نظريات، تاريخي نظريات، اقتصادي نظريات، د بنووني او روزنې په اړه نظريات دلته ډېر نظريات شتون لري، کوم يو يې تاسو څېړي او په هغه نظريه کوم ځانګړې ساحه يا موضوع انتخابوي دا ډېر مهم دي.
- د ابن خلدون عصبیت نظريې ته لنډه کتنه

- د ستونزې سطحې
- فردي
- محلي سيمه ييزې ستونزې
- ملي
- بين المللي
- سازمان / برنامه
- طبيعي يا ټولنيزې (پديدي)

په ماشومانو د تلویزون کتلو منفي اغېزو څېړل

(د کابل ولايت پغمان ولسوالۍ موردي مطالعه)

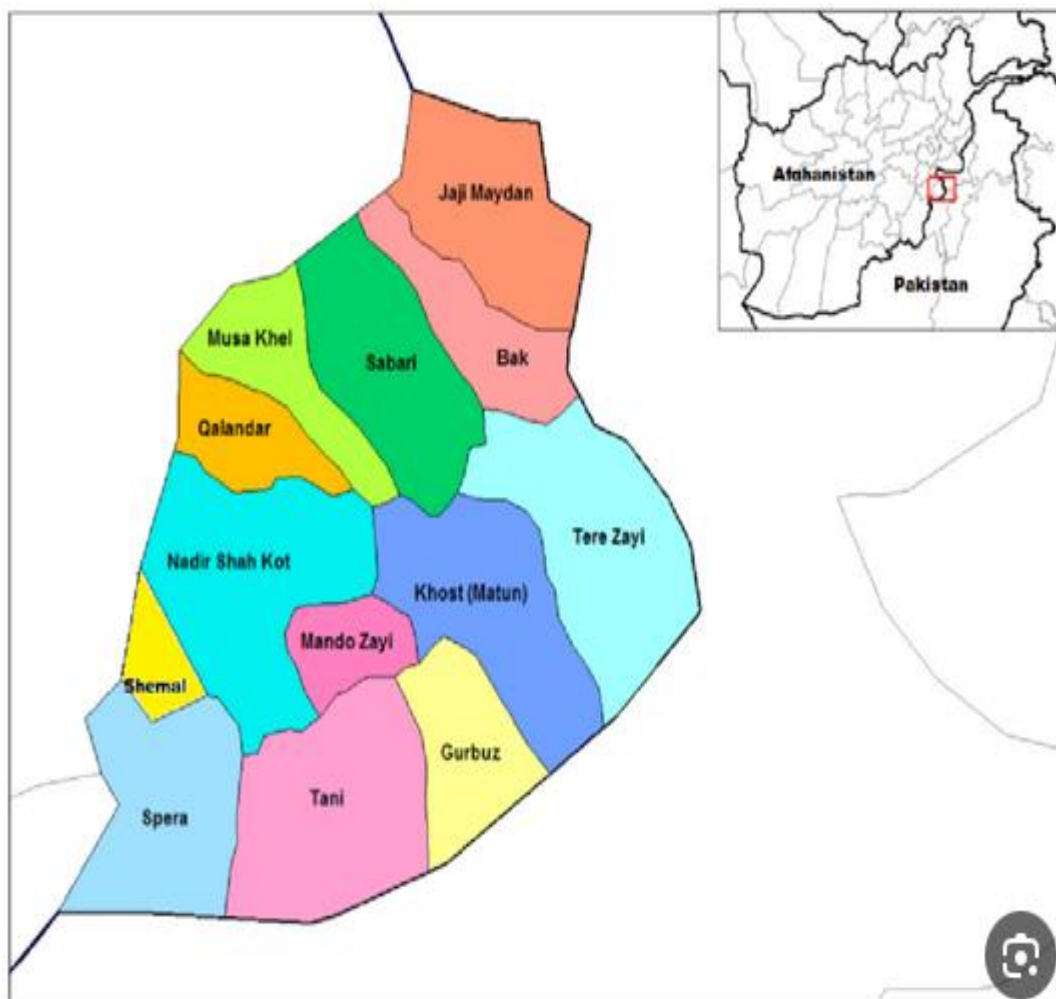
د څېړنېزې ستونزې سطحې

- **فردی / شخصي (سن)**
- په کوم قشر کې (ماشومان، ځوانان، بوډاگان، معلول، تعلیم یافته، بی سواده، مسلکي، د پېښې/پدیدې شاهد یا زیانمن شخص
- **محلي، سیمه ایزه کچه ستونزه**
- **ملي**
- **بین المللي**
- **سازمان / برنامه**
- **پدیده: ټولنیزه، کلتوري، رواني، روهي**
- **طبیعی یا ټولنیزې (پدیدې)**

د موضوع په ټاکلو کې د خپل ملګرو، استادانو او مسلکي خلکو سره مشوره کول

- د بې کارۍ، فقر یا بې سوادۍ، ناامني په ټولنه د منفي عواملو څېړل
- په ټولنه کې د **ځوانانو د بې** کارۍ لاملونه څېړل، یا منفي اغېزو څېړل
- په **افغانستان کې** د بې کارۍ لاملونه څېړل
- په **خوست ولايت** د ځوانانو د بې کارۍ لاملونه څېړل
- د **خوست ولايت په تنيو** ولسوالۍ کې د ماشومان مکتب د نه تګ لاملونه څېړل
- په تنيو ولسوالۍ کې د درکي کلي ماشومانو مکتب د نه تګ لاملونو څېړل

Area Profile

د افغانستان د کڅو په ولسوالۍ کې

Wikipedia

د دې پاڼې ژباړه وکړئ · wiki · <https://en.wikipedia.org>

Khost Province

As of 2021, it was estimated that the population of the province stood at **647,730**, which makes it the 16th most populated province in Afghanistan. Khost ...

۳ سانتی متره

بسم الله الرحمن الرحيم

۳ سانتی متره

د نوي لايحې مطابق د مونوگراف چوکاټ (فارمټ)

يادوني :

۱. صفحه بايد (A۴) سايز وي (۲۹x۲۱ cm)
۲. د متن فونټ بايد د پښتو معمول فونټ وي .
۳. د عنوان فونټ بايد (۱۶) وي .
۴. د متن فونټ بايد (۱۴) وي .
۵. د صفحي حاشيې (Margins) بايد د چپي او راستي خوا څخه (۳cm) وي او د سر او پای له خوا بايد (۲cm) وي .
۶. په کومو صفحو کي چي (بسم الله، فهرست، د لارښود استاد نظر او سريزه) راځي، هغه صفحي دي د الفبې د تورو په واسطه وپيژندل سي .

۲ سانتی متره

لنډيز يا خلاصه

- ۳- د منوگراف لنډيز (Abstract)
- په ملي ژبه د لنډيز د کلمو شمېر دې له (۲۰۰-۲۵۰) پورې وي.
- د لنډيز ليکنې تگلاره
- په ملي ژبه د څېړنې په لنډيز کې د يوه پاراگراف به بڼه د څېړنې مهمې موضوعگانې، چې د څېړونکي د تشرېح او وضاحت پرته د هغه اصلي اندونو ته اشاره شوې وي، په ماضي کلمو به ليکل کېږي. په څېړنه کې د ټولې څېړنې لنډيز اړين دی؛ ځکه چې د همدې لنډيز د مطالعې پر اساس د ټولې څېړنې غوره والی څرگندېږي او لوستونکي دې ته اړ کوي، چې ياده څېړنه تر پايه ولولي. د يادونې وړ ده، چې د لنډيز متن د ټول منوگراف د بشپړ کېدو څخه وروسته چمتو کېږي.
- د منوگراف له لارې د پوښتنې حل يا پرابلم ته د رسيدنې ذکر ولري.
- **د ستونزې بيان، د موضوع عمومي او ځانگړې بيان، څېړنې د طرحې، اهميت او هدف معرفي** کوونکي وي.
- د استعمال شوې کرڼلارې، اصل پايلې او اصل نتيجه گيرۍ او **مختصر وړاندیزونه** ذکر ولري.

کلیدی تکی

کلیدی کلمی/تکی (Key words)

د منوگراف د لنډیز په وروستی کرښه کې د کلیدی کلمو راوړل اړین دي.

• د کلیدی کلمو (Key words) د لیکنې تگلاره

• کلیدی کلمی (Key words) له لنډیز وروسته په لاندې معیارونو لیکل کېږي:

• ۱- کلیدی کلمی به د څېړنې محتوا سره نږدې اړیکې لري.

• ۲- په کلیدی کلمو کې به منلي او معیاري اصطلاحات کارول کېږي.

• ۳- د کلیدی کلمو شمېره به (۵-۷) پورې وي.

• ۴- کلیدی کلمی به د الفبا تورو په ترتیب لیکل کېږي.

Moorche

د ستونزې بيان

Moorche

د ستونزې عمومي او ځانگړې بيان

Moorche

د څېړنې موندنې

Moorche

د څېړنې هدف

Moorche

وړاندیزونه

Moorche

د څېړنې میتود

د تاريخ په اوږدو کې له ماشوم څخه د مزدور په توگه کار اخېستل په بېلا بېلو کچو تر سره شوی. د ماشومانو شاقه کارونه يوه نړيواله

ستونزه ده، چې په ټوله نړۍ کې يې ماشومان اغېزمن کړي. ډيری ماشومان ددې ستونزې څخه خوريري او د تاوتریخوالي مختلف ډولونه

تجربه کوي. ډيری ماشومان چې عمر يې د ۱۸ کلونو څخه کم دی، په بېلابېلو سکتورونو کې کار کوي. په درېيمه نړۍ هېوادونه کې د

ماشومانو د کار عمده لاملونه بې وزلي، بې کارۍ، بې سوادۍ او د زده کړو نه شتون دی. چې ماشومان له خپل ماشومتوب څخه بې برخې

کوي، په منظم ډول ښوونځي ته د ماشوم په تگ کې خنډ واقع کېږي او همدا کار له روانې، بدني، ټولنيز او اخلاقي اړخونو ته زمان

رسونکي وي. په ټوله نړۍ کې له ماشوم څخه داسې ناوړه کټه اخېستل، د قانون له مخې منع دي او دا ټول لاملونه د ماشوم په

راتلونکي او ټولنيزو ژوند ژورې منفي اغېزې لري. د څېړنو د احصايې له نظره په ټوله نړۍ کې ۱۶۰ ميلونه په درانده کارونو بوخت او

افغانستان کې په هر ۵ ماشومان کې ۱ ماشوم په درانده کارونو اخته او په خوست ولايت کې د څېړنو له مخې ۲۰۰۰ ماشومان په شاقه

کارونو بوخت دي. د څېړنې د موندنو څخه دا څرگنده شوه، چې په ماشومانو درانده کارونه زموږ ټولنې په راتلونکي پونه جبرانيدونکي او

د دوي ژوند په هراړخ منفي اغېزې لري. ددې څېړنې هدف دا و، چې د ټولنې راتلونکي نسل، چې د خپل حق غوښتلو د بيان توان هم نه

لري، د دوی حقوق تامين او د ژوند د ټولو حقوقو څخه برخمن شي. په ماشومانو باندې د درانده کارونو د مخنيوي په لارو چارو کې

والدين، دولت، د ټولنې ديني او خيريه بنسټونه، رسنۍ او ټولنې نڅېه وگړي مهم رول ادا کولای شي. پدې څېړنه کې د ډاټا راټولو لپاره د

کيفي(مرکه، موردي مطالعه) او کمي(پوښتنپاڼه) دواړه څېړنيزو ميتودونو څخه پکې استفاده شوي ده.

په خوست ولايت کې د ماشومانو په راتلونکي او ټولنيز ژوند د شاقه کارونو اغېزو څېړل

د تاريخ په اوږدو کې له ماشوم څخه د مزدور په توګه کار اخېستل په بېلا بېلو کچو ترسره شوی. د ماشومانو شاقه کارونه يوه نړيواله ستونزه ده، چې په ټوله نړۍ کې يې ماشومان اغېزمن کړي، ډيری ماشومان ددې ستونزې څخه خوريري او د تاوتریخوالي مختلف ډولونه تجربه کوي. ډيری ماشومان چې عمر يې د ۱۸ کلونو څخه کم دی، په بېلابېلو سکتورونو کې کار کوي. په درېيمه نړۍ هېوادونه کې د ماشومانو د کار عمده لاملونه بې وزلي، بې کارۍ، بې سوادۍ او د زده کړو نه شتون دی، چې ماشومان له خپل ماشومتوب څخه بې برخې کوي. په منظم ډول ښوونځي ته د ماشوم په تګ کې خنډ واقع کېږي او همدا کار له روانې، بدني، ټولنيز او اخلاقي اړخونو ته زیان رسونکی وي. په ټوله نړۍ کې له ماشوم څخه داسې ناوړه ګټه اخېستل، د قانون له مخې منع دي او دا ټول لاملونه د ماشوم په راتلونکي او ټولنيزو ژوند ژورې منفي اغېزې لري. د څېړنو د احصايې له نظره په ټوله نړۍ کې ۱۶۰ ميلونه ماشومان په درنده کارونو بوخت او په افغانستان کې په هرو پنځو ماشومان کې يو ماشوم په درنده کار اخته دی او په خوست ولايت کې د څېړنو له مخې ۲۰۰۰ ماشومان په شاقه کارونو بوخت دي. د څېړنې د موندنو څخه دا څرګنده شوه، چې په ماشومانو درنده کارونه زموږ ټولنې په راتلونکي يوه جبرانيدونکي او د دوي ژوند په هر اړخ منفي اغېزې لري. ددې څېړنې هدف دا و، چې د ټولنې راتلونکی نسل، چې د خپل حق غوښتلو د بيان توان هم نه لري، د دوی حقوق تامين او د ژوند د ټولو حقوقو څخه برخمن شي. په ماشومانو باندې د درنده کارونو د مخنيوي په لارو چارو کې والدين، دولت، د ټولنې ديني او خيريه بنسټونه، رسنۍ او ټولنې نڅېه وګړي مهم رول ادا کولای شي. پدې څېړنه کې د ډاټا راټولو لپاره د کيفي(مرکه، موردې مطالعه) او کمي(پوښتنپاڼه) دواړه څېړنيزو ميتودونو څخه پکې استفاده شوي ده.

 SCC
عنوان

 Moorche
د ستونزې بيان

 Moorche
د ستونزې عمومي او ځانګړې بيان

 Moorche
د څېړنې موندنې

 Moorche
د څېړنې هدف

 Moorche
وړاندیزونه

 Moorche
د څېړنې ميتود

د پیل خبرې، د سرخبرې یا پیلزې

پیلزې یا د سر خبرې، د پیل خبرې کې د موضوع د ټاکلو انگیزه، د موضوع بشپړولو اسانتیاوو او ستونزو، د څېړنې ضرورت او ارزښت توضیحات ورکول کيږي. د لارښود استاد او کومک کوونکو نه مننه، دغه مننه باید د چاپلوسی په شکل نه وي، بلکې په احترامانه ډول وي. مخکنۍ خبرې د موضوع د بشپړتیا وروسته لیکل کيږي او د موضوع په پیل کې راوړل کيږي. په پیلزې کې څېړونکي باید د الله تعالی شکر ادا کړي، چې په کامیابۍ سره یې وشو کولولی موضوع پای ته ورسوي

سریزه یا مقدمه

- ځینې خلک د سرخبرې او مقدمې ترمنځ توپیر کې سهوه کړي، ولې د پیل خبرې او مقدمه یو له بله توپیر لري.
- د پیل خبرې کې اکثره شخصي او فردي موضوعات راځي، چې ډیر یې علمي نه وي؛ خو د څېړنې اخلاق ایجابوي، چې باید راوړل شي.
- په سریزه کې علمي مطالب راځي، سریزه په څېړنه کې د داخلیدو د دورازې حیثیت لري.
- د سریزې د لوستلو سره باید د اصلی متن انځور مخې ته راشي او د لوستلو سره یې د ټول متن نه باخبره شو.
- مقدمه باید د اصلی موضوع سره معنوي رابطه ولري او لوستلونکي د مقدمې په لوستلو اصلي متن لوستلو ته وهڅوي.

په عمومي ډول مقدمه کې لاندې خبرې راوړل اړين دي

- خپرونکي ټول هغو پوښتنو چې د خپرنې د اهميت په هکله د نورو خپرونکيو په ذهن کې پيدا کيږي، ځواب وايي.
- هغه نويو، ژونديو او مبتکرو موضوعاتو ته اشاره کوي، چې موضوع ورباندې بحث شوي وي.
- د خپرنو د غټو غټو عنوانونو بيانول اړين دي.
- خپرونکي به په سريزه کې د اصلي ماخذونو يادونه کوي او د ځينو ماخذونو اهميت به بيانوي او دا به څرگندوي، چې ماخذونه يې د کوم ځای لاس ته راوړي دي.
- د مقدمه بايد زړه راښکونکې، جذابه او يو ډول تلوسه په کې موجوده وي، چې لوستونکي د اصلي متن لوستلو ته وهڅوي.

په عمومي ډول مقدمې لپاره لاندې سرليکونه مهم دي او تر هر عنوان لاندې بيل بحث کيدای شي، لکه:

د سريزي (Introduction) ليکنې تگلاره

په سريزه کې د لاندې عناصرو شتون اړين دی:

- ا-سريزه به په بسم الله الرحمن الرحيم او هم د الله تعالى په حمد او ثنا سره پيل شي؛ خو په خطبه کې دې داسې الفاظ وکارول شي، چې د څېړنې موضوع ته پکې اشاره شوې وي.
- ب- له خطبې وروسته د څېړنې د اړتيا او د موضوع وضاحت وروسته دې لاندې عناوين وڅېړل شي:

• د څېړنې طرحه-د کيفي څېړنو لپاره

• د څېړنې هدف

• د څېړنې ارزښت

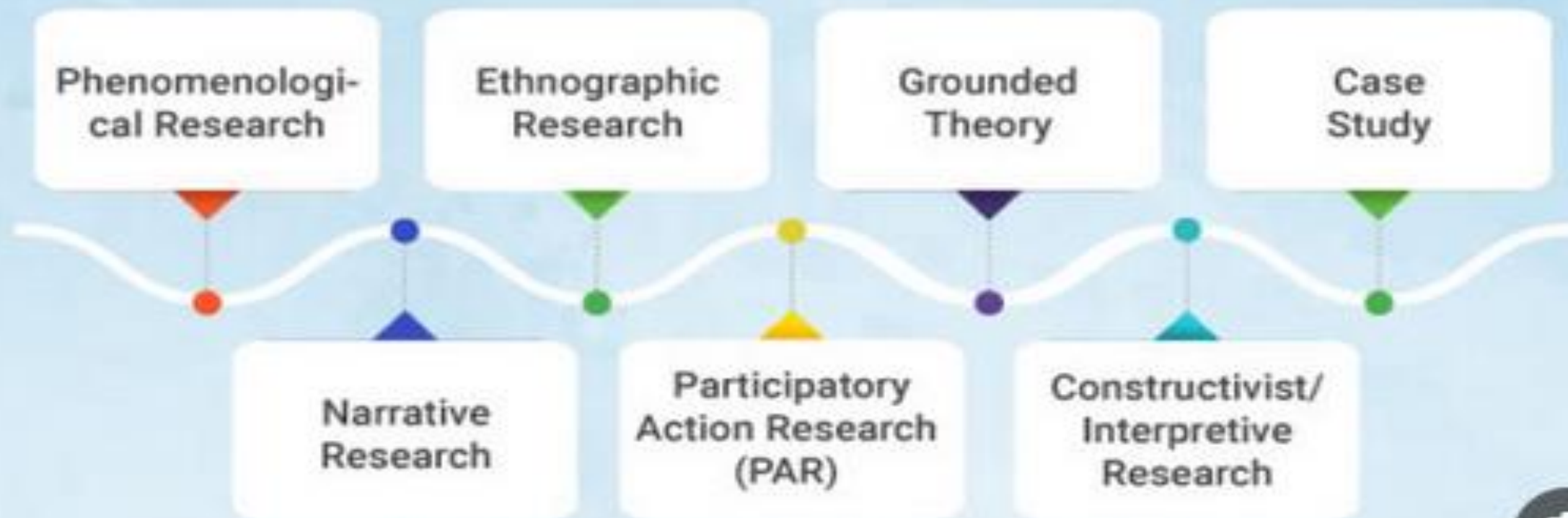
• د څېړنې پوښتنې

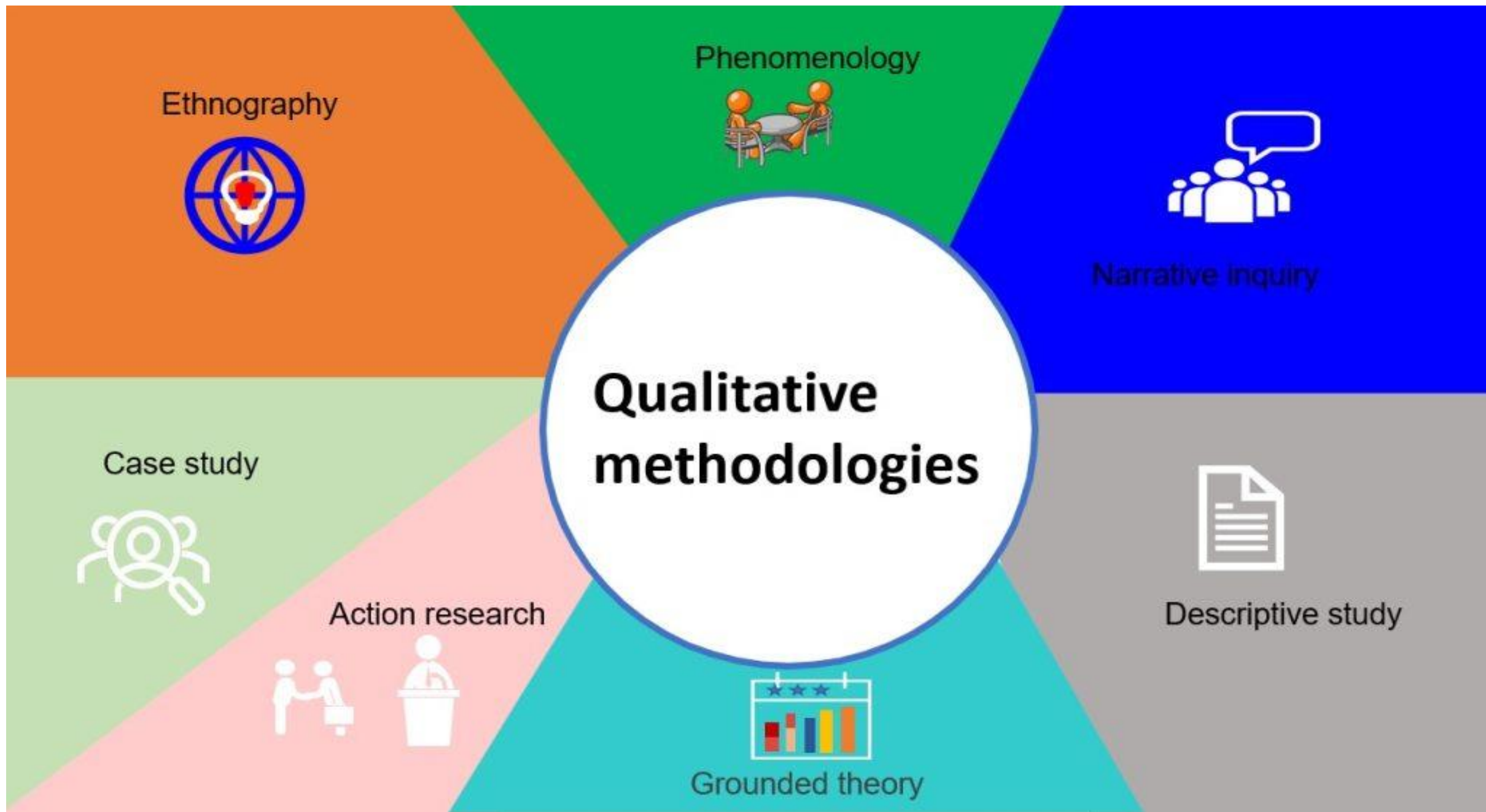
• د څېړنې شاليد

• د څېړنې ميتود

د پدې يا پښې پېژندنې څېړنيز ډيزاين ، د قضیې مطالعې
څېړنيز ډيزاين، د توکم/خلک/ نژاد پېژندنې څېړنيز
ډيزاين/ د محکي نظريه څېړنيز ډيزاين

Types of Qualitative Research Design

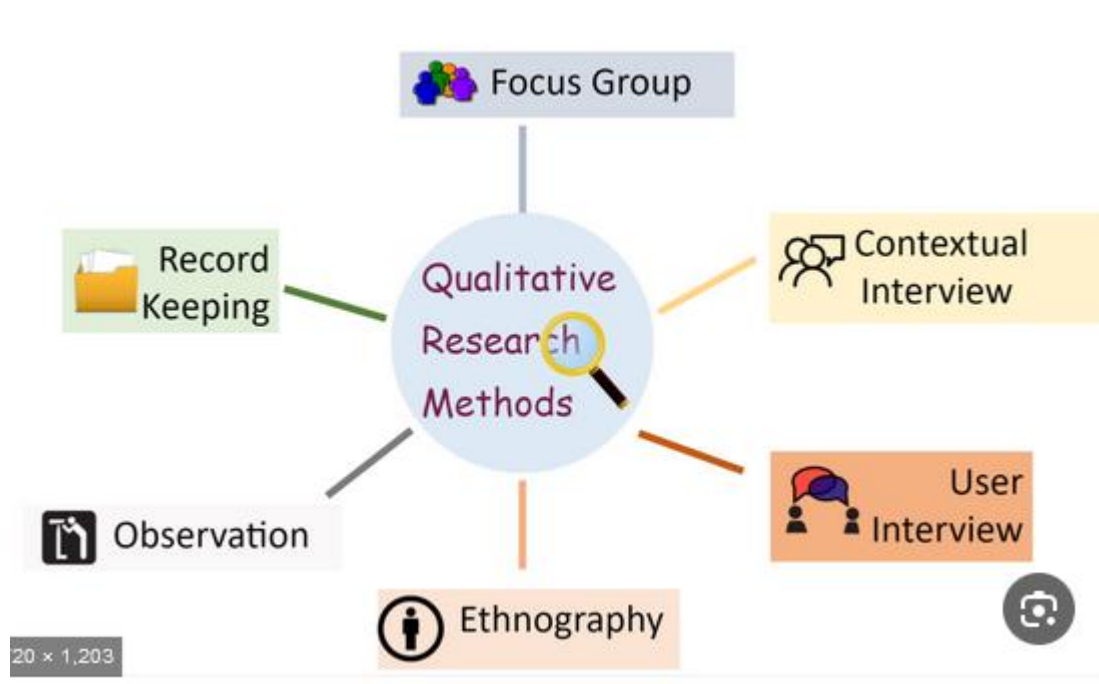

What is the difference between qualitative and grounded theory?

Answer and Explanation:

The grounded theory research method differs from the other types of qualitative research methods in that it constructs a theory from data after it has been collected and analyzed, rather than seeking to prove or disprove a theory.

Types of Qualitative Research Methods

One-on-one interview

Focus groups

Ethnographic research

Case study research

Record keeping

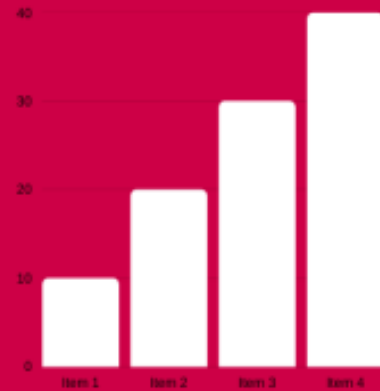
Qualitative observation

سریزه

- د سریزې (Introduction) لیکنې تگلاره
- په سریزه کې د لاندې عناصرو شتون اړین دی:
- ا-سریزه به په بسم الله الرحمن الرحيم او هم د الله تعالی په حمد او ثنا سره پیل شي؛ خو په خطبه کې دې داسې الفاظ وکارول شي، چې د څېړنې موضوع ته پکې اشاره شوې وي.
- ب- له خطبې وروسته د څېړنې د اړتیا او د موضوع وضاحت وروسته دې لاندې عناوین وڅېړل شي:
- څېړنیزه ستونزه
- د څېړنې موخې
- پخوانیو لیکنو ته کتنه
- د څېړنې اهمیت
- د څېړنې مواد او تگلاره

TYPES OF QUALITATIVE AND QUANTITATIVE RESEARCH

Quantitative Research

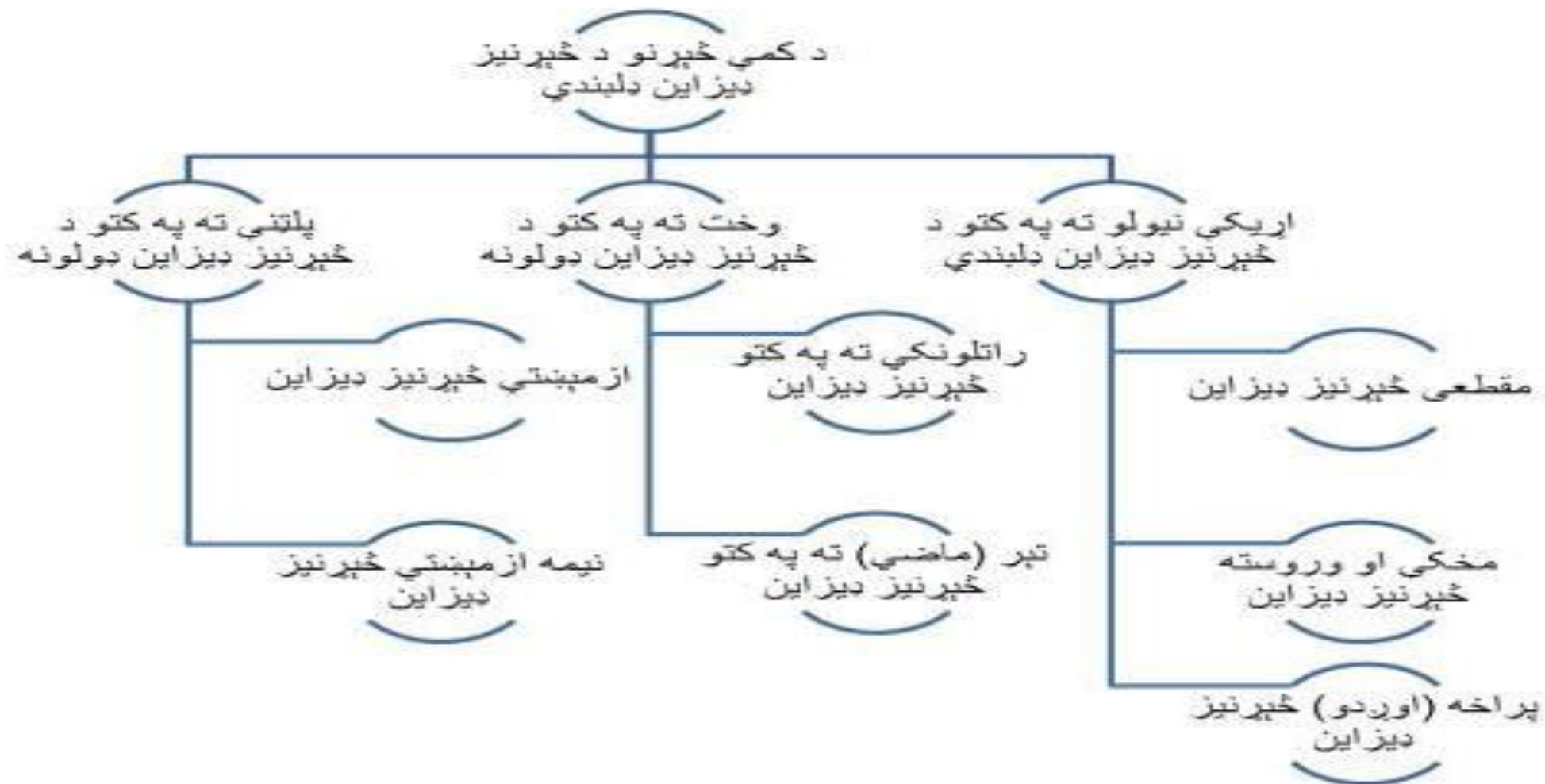
- Descriptive
- Correlational
- Causal-comparative
- Experimental

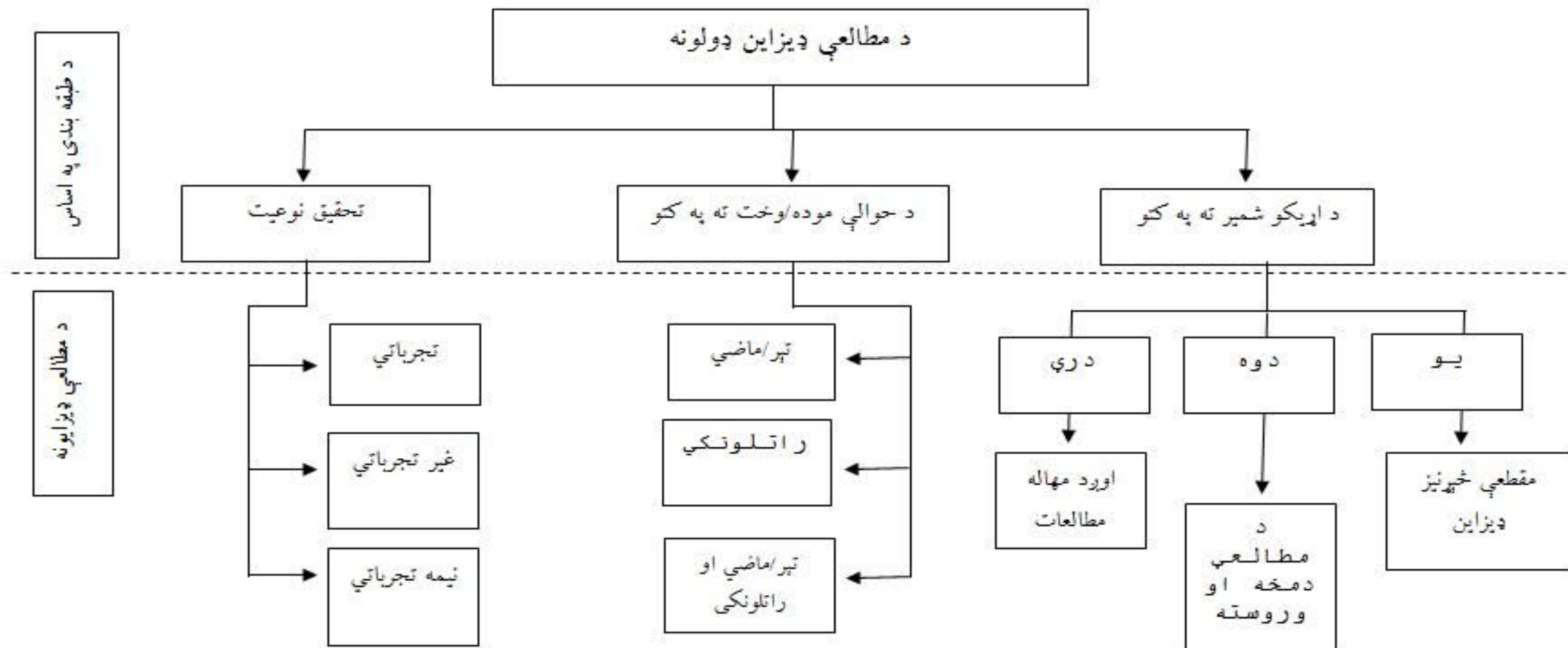
Qualitative Research

- Ethnography
- Narrative
- Phenomenological
- Grounded Theory
- Case Study

د څېړنې د ډيزاين ډولونه

د کمې خبرنو خبرنيز ډيزاين ډلبندي

د ادب یا اکتی په اړه درې شکلونه شتون لري چې لاندې انځور په شکل تشریح کړي.

۱- د ادب یا اکتی سرچیه/فسکور هرم **The inverted Pyramid**

۲- د عموم څخه مشخص/ځانګړی ترتیب **General to Specific order**

۳- د قیف (یا بره نه ښکته کوچنې کیدل) روش **Funnel Approach**

د عموم څخه ځانګړي/مشخص ته

اصلی موضوع یا متن

په دې برخه کې ټول مطالب په منطقي توګه یو پر بل پسې خپرل کېږي ، لیکوال د موضوع د ارزښت له مخې په پیل کې مطالب پر بېلابېلو څپرکیو او بیا د هر مطلب په اړوندو څپرکیو کې تر لویو او وړو سرلیکونو لاندې معلومات وړاندې کوي .

څېړونکي له بېلابېلو منابعو څخه معلومات راټولوي او د خپل علمي او فکري استدالي قوت په ملتیا یې تحلیل ، توضیح او تشریح کوي . هڅه کوي چې په پای کې یوه جامعې نتیجه ترې راوباسي او په اړونده موضوع کې یې د ګټورو او مطلوبو معلوماتو په توګه لوستونکیوته وړاندې کړي

د څېړنې په اصلي موضوع کې د هرڅپرکي او هرسرليک په پیل کې باید مقدماتي خبرې نه وي او راساً په موضوع پیل وشي.

د هر څپرکي د هرسرليک تفسیرونه، تحلیلونه او تعبیرونه په داسې عملي ډول وشي چې د موضوع منطقي تسلسل په کې مراعات شي.

د هر سرليک پای باید د بل سرليک سره رابطه ولري او لوستونکی د یو عنوان د لوستلو وروسته د بل عنوان د لوستلو تلوسه ولري، که چېرې څېړونکی د لیکوالی مهارت او د څېړنې ریاضت ولري هر عنوان به یې د بل سره علمي تسلسل لري.

د څېړنې د اصلي موضوع خصوصيات

۱. متن بايد ساده ، روان ، څرگند او په علمي څېړنيزه ژبه وليکل شي.
۲. د څېړکيو او موضوعاتو ترمنځ بايد علمي وحدت موجود وي.
۳. په موضوع کې بايد له تکراري خبرو ډډه وشي، ناماتوس او پېچلي لغات بايد په کې استعمال نه شي.
۴. له پيله تر پايه بايد موضوع کې ټاکلي څېړنيز ډول او ميتود وکارول شي.
۵. په نقل قولونو کې له امانت داری کار واخستل شي.
۶. د اوږدو او بي ځايه عبارتونو او جملو راوړلونه استفاده ونه کړي او نه دي له ډېر اختصاره کار اخلي.

د منوگراف/ د خبرني اهميت او د ليکني تگلاره يې

په هره خبرنه کې د خبرني اهميت او اړتيا په څو ټوټو کول اړين ګام دی، چې په ټوله کې بايد د خبرني په اهميت ليکنه کې لاندې پوښتنې ځواب شي:

- ۱- په ترسره شويو خبرنو کې څه نېمګړتيا وه، چې ته يې هم د يادې موضوع خبرني ته وهڅولي؟
- ۲- د خبرني په اهميت کې بايد څرګنده شي، چې ولې زما خبرنه مهمه ده؟
- ۳- په ټولنه کې کوم ډول او څه ډول لوستونکو سره مرسته کولای شي؟
- ۴- د خبرني د بشپړولو وروسته به په ټولنه کې څه ډول مثبت تغييرات راولي؟
- کېدای شي د خبرنيزې موضوع په تړاو زياتې خبرني شتون ولري؛ خو شونې ده، چې ترسره شوي خبرني به يوشمېر نېمګړتياوې هم لري؛ نو د خپلې خبرنيزې موضوع د غوره کولو په پار دې لوستونکو ته اهميت جوت او څرګند کړي او دا دې په اثبات ورسوي، چې زما خبرني ته په ټولنه کې څومره اړتيا وه او په ټولنه کې له کوم ډول ګسانو سره مرسته کولای شي او هم په ټولنه کې به دا ډول مثبت تغييرات هم راولي.

کرنلاره او کارتوکی (Methods & Materials)

د منوگراف د کرنلاری په دغه برخه کې لیکوال/خپرونکی په واضح ډول د هغو میتودونو یا روشونو ذکر کوي د کومو له لارې، چې شته پراېلم/پوښتنې / مسئلې ته رسیدګي ترسره کېږي. په دې برخه کې لیکوال/ خپرونکی د دې ذکر هم کوي، چې نوموړی په کوم ډول منوگراف تنظیم یا جوړوي. د کرنلاری نور موارد په لاندې ډول دي.

- د خپرنې نوعیت او ډیزاین.
- د خپرنې ځای.
- احصایوي ټولنه ، د نمونو شمېر او د نمونه اخیستنې کرنلاره.
- د معلوماتو د راټولولو ابزار او وسایل.
- د معلوماتو د تحلیل او تجزیې کرنلاره.
- د خپرنې د قیمت او مالي منابعو په اړه یادونه کوي.
- د امکاناتو، محدودیتونو او اخلاقي مسایلو تذکر تر سره کېږي.

په څېړنيزو ليکنو کې د شاليد (Background / Literature Review) برخه عموماً په دوو ډولونو وېشل کېږي:

- **۱. تجربوي اثار (Empirical Studies)**
 - په دې برخه کې هغه څېړنې راځي چې عملي، ميداني يا احصايوي معلوماتو پر بنسټ شوي وي.
 - څېړونکي په دې برخه سمه ايزې ليکنې چې د خلکو له تجربو، سروې گانو، مرکو او احصايوي تحليلونو څخه معلومات راټول کړي.
 - د دې دندې هدف دا دی چې وېبنيي څومره عملي څېړنې په دې برخه کې شوي دي او د څېړنې موضوع څنگه په واقعي ډاټا ولاړه ده.
 - بېلگه: د ځوانانو بېکارۍ په اړه داسې څېړنې چې په ځانگړو ولايتونو کې د سروې له لارې د بېکارۍ کچه معلومه کړې وي.
- **۲. کتابتوني اثار (Theoretical / Bookish Studies)**
 - په دې برخه کې هغه اثار راځي چې د کتابونو، مقالو او تيوريکي سرچينو پر بنسټ ليکل شوي وي.
 - عموماً پکې د ستونزې تعريفونه، مفاهيم، تيورۍ، او لاملونه شامل وي.
 - هدف يې دا دی چې څېړنه د علمي تيورۍ او مفهومي بنسټ له مخې هم ټينگه شي.
 - بېلگه: د ځوانانو بېکارۍ تعريفونه، د مارکس د ټولنيز تضاد تيوري، يا د دورکيم د انومي تيوري له مخې د بېکارۍ لاملونه.
 - نو کله چې ته د څېړنې شاليد ليکې، معمولاً:
 - لومړی د تجربوي اثارو يادونه کوې (څومره عملي څېړنې شوې دي په ياده موضوع کې، پايلې يې څه وې).
 - وروسته د کتابتوني اثارو يادونه کوې (تيوريکي تعريفونه، علمي ليدلوري او لاملونه).

نتیجه گیری (Results)

- د منوگراف په دغه برخه کې لاندې موارد ذکر کړي.
- د څېړنې لاس ته راوړنې یا پایلې راپورکړي
- د څېړنې د موندنو تر ټولو غوره مېتود هغه دی، چې د شکل، گراف او جدول له لارې معلومات وړاندې شي.
- د څېړنې موندنې باید د څېړنې د فرضیو او پوښتنو په پام کې نیولو سره په ترتیب وړاندې شي.
- په دغه برخه کې د داسې احصایوې اسنادو بنودنه ترسره کړي، چې وښايي د څېړنې پایلې اعتباري او د اعتماد وړ دي.

مناقشه (Discussion)

- د منوگراف په دغه برخه کې باید لاندې اقدامات ترسره شي.
- خپلو موندنو یا پایلو ته د سریزې/ پیژندگلوي په برخه کې ذکر شوي پرابلم یا پوښتنې، **تېرو علمي څېړنو او یا د نورو څېړونکو موندنو ته سره اړیکه ورکوي** او **مقایسه** یې ترسره کوي. د دې وضاحت کوي، چې څرنگه د نوموړي موندنې یا پایلې په موجوده علم کې د زیاتوالي باعث کېدلای شي.
- په دې برخه کې د تحقیق د راپور د ټولو برخو ترمنځ ربط ورکول کیږي، له همدې امله لازمه ده، چې د دې څېړنې او پخوانیو څېړنو د موندنو ورته والی او **تفاوت** روښانه شي او دا معلومه شي، چې **د څېړنې موندنې د مطالعه کېدونکي مسئلې د روښانه کولو** او همدارنگه په همدې رشته کې د شته علم له اضافه والي سره څه ډول مرسته کولای شي.

پایله (Conclusion)

د منوگراف په دې برخه کې د نتیجه گیری او مناقشې خلاصه وړاندې کيږي او په ټولنه کې اړونده موضوع اهمیت یا Contribution ذکر کيږي او د دې څخه علاوه د څېړنې محدودیتونه، وړاندیزونه او راتلونکي څېړونکو ته د موضوع اړونده برخه کې توصیه هم ذکر کيږي.

(کتابتوني مونوگراف) پایله

- د اصلی متن په پای کې پایله راځي، پایله د هرې څېړنې لپاره اړینه ده.
- پایله په ډیرو لږو عبارتو کې لیکل کیږي او د ټولې تحقیقي موضوع استازیتوب کوي.
- په پایله کې د موضوع پر **اهمیت**، **هدف**، د **څېړنې پر لاسته راوړنو** باندې خبرې کیږي.
- هره څېړنه زیات او کم نیمګړتیاوې لري، څېړونکي چې کومې نیمګړتیاوې په څېړنه کې وینې او د ځینو ستونزو له امله یې پوره کړې نه وي، د دې نیمګړتیاوو د پوره کولو په هکله **راتلونکي څېړونکيو ته نصیحت او وصیت کوي**؛ ترڅو چې راتلونکي څېړونکي پردې توصیو عمل وکړي او په راتلونکي کې په ټاکلو شوې موضوع څېړنه کې نیمګړتیاوې رفع کړي.

خېنې ادارې مناقشه او وروستۍ پايله سره يو ځای کوي او ځينې يې نيتجه
گيري او مناقشه سره يو ځای، ځينې بيا درې واړه سره جلا جلا کوي

Discussion and Conclusion

Conclusion: include discussion of research results and comparison with previous results and explanation of findings, expression of limitations, and suggestions.

پایله

- د اصلی متن په پای کې پایله راځي، پایله د هرې څېړنې لپاره اړینه ده.
- پایله په ډیرو لږو عبارتو کې لیکل کیږي او د ټولې تحقیقي موضوع استازیتوب کوي.
- په پایله کې د موضوع پر **اهمیت**، **هدف**، د **څېړنې پر لاسته راوړنو** باندې خبرې کیږي.
- هره څېړنه زیات او کم نیمګړتیاوې لري، څېړونکي چې کومې نیمګړتیاوې په څېړنه کې وینې او د ځینو ستونزو له امله یې پوره کړې نه وي، د دې نیمګړتیاوو د پوره کولو په هکله راتلونکي څېړونکيو ته نصیحت او وصیت کوي؛ ترڅو چې راتلونکي څېړونکي پردې توصیو عمل وکړي او په راتلونکي کې په ټاکلو شوې موضوع څېړنه کې نیمګړتیاوې رفع کړي.

د مقالو د برخو اجمالي سلايدونه

Title

- The **title** precises the >>>>>>>main idea.
- A good **title** >>>>>possible words that adequately describe the contents >>>>>> **research paper**.
- The **title** >>>>>> read the most>>>>>>>>>generally read first.

Outline

- Clear map of the structure of a research plan and conducted research.

Keywords

- **Important words**/concepts.
- Quick way to pull most **important** nouns;
- Using **keywords** to search will always retrieve more results than **phrases** or sentences.

ABSTRACT

- First section of a research paper that provides the study's purpose,
- research questions or suggestions, main findings with conclusions.
- Contained one paragraph of about 150 words
- written when the whole work is finished already.
- key aspects of studies, including discussions about the relevance of findings, recommendations and suggestions.

Introduction (What, How and Why?)

- Research Questions
- Need of Proposal
- Objectives of Research

Literature Review (What and Why)

- Analysis of past studies or scholarly articles to be familiar with research questions or topics.
- Asynthesizes arguments and ideas from scholarly sources
- Literature on concerned study
- Literature on Scientific method
- Theoretical approach
- Practical approach
- Facts and findings
- Look for valuable uses

Methodology or Materials and Methods (

- Research materials (living individuals)
- Research design
- Area, Station
- Location geography
- Research procedures
- Kind of data
- Collection procedure
- Selection and access
- Analysis of Data
- Software versions
- Ethic Statement
- Cost and funding

How

Results and Discussions

- Evidence of Importance
- Inform methodology
- Preliminary Findings
- Important categories and relationship

Limitations

- **Alternative**
- **Weakness**

Conclusions/Summary

- Contributions
- Importance
- Recommendation

Recommendations

- take its roots from a discussion section
- propose potential solutions or new ideas based on obtained results in a research paper.
- In this case, if scientists have any recommendations on how to improve this research so that other scholars can use evidence in further studies,
- they must write what they think in this section.

Acknowledgments or Appendix

- may take different forms from paragraphs to charts.
- include additional information on a research Project.

References

- scientists provide all used sources by following the format and academic rules.

السلام علیکم ورحمت اللہ بسم اللہ الرحمن الرحیم

د علم او تحصیل د بنې ټولو مینه والو

د منوگراف لیکنې سمینار

ته ښه راغلاست

روغ ، جوړ او خوښ اوسئ.

ارایه کوونکی: پوهنمل قدرت الله صدیقی

وړاندیزونه

- کله چې څېړنه بشپړه او لاس ته راغلي نېټجې یې وښودل شي؛ نو بیا د نتیجو د علمي کولو او د همدغه موضوع په هکله په راتلونکي کې د پراخو څېړنو په منظور یو لړ علمي وړاندیزونه کوي، دا وړاندیزونه باندې څېړنه پای ته رسېږي.
- هره علمي څېړنه باید علمي پیشنهادونه (وړاندیزونه) ولري او د څېړنې د نتایجو د عملي کیدو لارې چارې باید څېړونکي پیشنهاد کړي یا که چیرې یو محقق په یوه ځانګړې موضوع د تحقیق کولو اراده کوي او سره د ډیرو کوښښونو یې څېړنه نورو پراخو معلومات ته ضرورت ولري؛ نو په دې صورت کې آینده لیکوالو او څېړنکیو ته شخصي وړاندیزونه کوي؛ ترڅو آینده ځوان محققین د څېړنې پاتې برخې واضح او وڅېړي او تیاره برخو یې رڼا واچوي.

۶- وړاندیزونه

۱- څیړونکی باید د خپلې څیړنیزې موضوع د ستونزې د هواري له پاره د حل لپارې وړاندیز کړي او دا حل لپارې باید د پلي کولو وړ او پر واقعیت ولاړې وي یا په بل عبارت منطقي او مهمې وي.

۲- هغه موارد په ګوته کړي، چې د یادې څیړنې څخه ورپکې ګټه اخستل کېږي.

ځانګړتیاوې:

لنډ، فصیح او مدلل.

روښانه، واضح او ممکن.

دقیق، عمیق او جالب.

ماخذونه

په تحقيقي ليکنو کې د ماخذونو او منابعو نه په متن کې استفاده او پای کې يې راوړل حتمي دي.

په ماخذونو کې هغه چاپ او ناچاپ اثار او سرچينې په گوته کېږي، چې ليکوال ورڅخه د ليکنې پر وخت استفاده کړې وي.

د ماخذونو له راوړلو سره لوستونکيو ته دا څرگنديږي چې ليکوال د کومو اصلي او فرعي ماخذونو نه استفاده کړې ده، څومره مواد او منابع يې مطالعه کړي دي، کوم ماخذونه يې ارزيابي کړي دي.

د ماخذونو په راوړلو سره د سرقت مخه نيول کېږي او د کره او ناکره معلوماتو څرگندونه ترې کېږي.

په متن کی د ماخذ استعمال او د هغې ګټې

ددې لپاره که لوستونکی وغواړي ، په لیکنه کې د ځای په ځای شوي پارګراف یا لیکنې په اړه تفصیلي معلومات تر لاسه یا خپل قناعت حاصل کړي او پدې برخه کې له ستونزې سره مخامخ نې نو اړینه ده چې د هر پارګراف وروسته باید ماخذ ذکر شي .

ماخذ باید په دې ډول ذکر شي (۱ : ۱۵ مخ)

یعنې په اخځلیکونو کې لمړی اخځلیک او د هماغه اخځلیک
۱۵ مه صفحه

د ماخذونو د ليكلو تگلاره

ما خذونه بايد د الفباء د تورو په ترتيب سره وليکل شي ،
البته که له قرائنکريم او احاديثو کتابونو څخه استفاده شوي
وي هغه بايد په ترتيب سره لمري قرائنکريم او بيا احاديثو
کتابونه وليکل شي .

د ماخذ د ليكلو طريقه :

تخلص ، نوم ، (چاپ کال) . کتاب نوم ، د چاپ ځاي:مطبعه .
د مثال په توگه :

صديقي ، زرولي ، (۱۳۸۴ ل) . افغانستان د طاهريانو پرمهال
، جلال آباد: ميوند خپرندويه ټولنه .

ماخذونه

- په متن کی د لیکوال نوم او نیټه مثال: (صدیقي، ۱۳۹۴).
- که دوه لیکوالان وي: (صدیقي، ارمان، ۱۳۹۵)
- او که له دوه وو زیات وي: (صدیقي او همکاران یی، ۱۳۹۷)
- ۲- له لست کیدو وروسته د الفباء په ترتیب د اثارو د شمیرې یادونه لکه: (۱۲: ۵)
- د ماخذونو په لړ لیک کې:
- الف: یو لیکوال: تخلص، اصلي نوم .(د چاپ کال). د کتاب سرلیک. د چاپ سیمه: نشرکونکی کمپنی، مخ یا مخونه.
- که دوه او یا څو لیکوالان وي:
- صدیقي، ارمان .(د چاپ کال). د کتاب سرلیک، د چاپ سیمه: نشرکونکی اداره، مخ یا مخونه
- ژباړه:
- صدیقي، زرولي .(چاپ کال). د کتاب نوم، ژباړه، قادر زمان،.....

جهان، فاروق. (۱۳۹۸ ل). سیاست او سیاستمدار. کابل: نوي کابل خپرندوي ټولنه. ص ۳۴.

د مجلې څخه

- تخلص، د لیکوال نوم . (د نشر کال). د مقالې سرلیک. د مجلې نوم، جلد شمیره، ص ص
- ورځپاڼه:
- تخلص، لیکوال نوم. (د نشریدو نیټه مکمله یعنی کال، میاشت، ورځ). د مقالې سرلیک. د ورځ پانې نوم.
- ایمل یا مصاحبه : (J. Hernandez, personal communication, May 25, 2018).
- Include the appropriate APA in-text citation after the quote.
- **Example:** (G. Hoffman, phone interview, December 29, 2019).
- (A. Jackson, personal interview, February 8, 2019).
- ویب سایټ.
- هاشمي، سیداصغر . (۲۰۱۹-۸-۹ م). له اقتباسه د استفادې لارې چارې. (۲۰۲۰-۰۸-۰۲). <https://dawatmedia24.com>

د اقتباس څخه د استفادې لارې چارې

- Quotation reproduces a statement word-for-word as it appears in its original source. (نقل مستقیم)
- Paraphrase explains a statement by using your own words and sentence structure. (د عباراتو بدلون (غیر مستقیم) نقل قول)
- Summary explains a statement using your words, but typically condenses a larger statement into a shorter explanation

د اقتباس یا لیکنو څخه د استفادې علمي لارې چارې

- هره تحقیقي لیکنه کې د نورو څېړنیزو لیکنو استفاده کېږي، چې د همدغو لیکنو د پوهانو نظریاتو تائید او رد او همدارنګه د خپل نظر راوړل د څېړنې د کارونو اساسي برخه جوړوي او همدارنګه په ټوله تحقیقي پروژې کې د نورو لیکنو نه استفادې ته اقتباس وایي او په ټولو علمي او تحقیقاتي اثارو کې له نورو اثارو استفاده او یادونه خپل طرز العمل لري.
- په تحقیقاتي لیکنو کې به له مراجعو او ماخذونو استفاده کېږي او د همدغو ماخذونو په کارونې سره علمي لیکنه له غیر علمي لیکنې سره بېلولای شو.
- ډاکټر مصطفی نیازی (د څېړنې تګلاره) اثر کې د اقتباس په هکله داسې وایي: (اقتباس دې ته ویل کېږي، چې د لیکوال یا محقق له پخوانیو علماوو او پوهانو نظریات او رایې په علمي امانت داری سره نقل کړي، د علمي څېړنو پر مهال څېړونکي ته روا ده، چې د مخکنیو له ویناوو څخه اقتباس کوي).
- د څېړنیزو لیکنو لپاره ماخذونه او مراجع او د اقتباس په ډول له دې کتابونو استفاده کول د موضوع په ارزښت ټاکنه کې اساسي رول لري. بې ماخذې لیکنه ناسمه او علمي نه وي او نه بې اقتباسه لیکنې ته تحقیقي لیکنه ویلای شو؛ نو اقتباسونه د لیکنې د صداقت، اصلیت، سم والي، کره والي او په قوت دلالت کوي.

د اقتباس نه د استفادې لارې چارې

- د اقتباسونو نه د استفادې لارې چارې ډول ډول په کتابونو کې بنودل شوي دي، چې یو ته سم او بل ته ناسم ویل سم کار نه دی؛ خو بیا هم د موادو او مراجعو نه د سمو استفادو کړنه په لاندې ډول دي:
- ۱. اقتباس (نقل قول) باید لنډ او د یو مخ څخه تجاوز ونه کړي.
- ۲. د کوم اصلي او فرعي مرجع نه چې اقتباس کېږي، باید اشاره ورته وشي.
- ۳. نقل قول (اقتباس) باید د خاصو علامو په منځ کې ولیکل شي.
- ۴. اقتباس باید د اصلي ماخذ څخه صورت ونیسي.
- دکتور قانت د اقتباس په هکله داسې وایي:
- د نقل قول (اقتباس) په هکله اکثره پوهان بېل بېل نظریات لري چې لاندې ډولونه یې مهم دي:
- ۱. هو به هو یا مستقیم نقل قول.
- ۲. خلاصه کولو له لارې نقل قول.
- ۳. د عبارتو بدللوله لارې نقل قول (اقتباس). (د علمي څېړنو تگلاره، ۵۲ مخ)

(مستقیم) نقل قول

- **(مستقیم) نقل قول:** مستقیم نقل قول کی خبرونکی د اول لاس (اصلی) او دویم او درېیم لاس (فرعی) ماخذونو نه عبارت په داسې ډول راوړي، چې هېڅ تغیر او تبدیل په کې نه راوړي.
- مستقیم نقل قول د دې لپاره نقلوي، چې **د خپلې نظر تائید ورباندې وکړي**، یا لوستونکیو ته د نقل شوي **نقل قول خطا** او **غلطي** ثابته کړي.

د خلاصه کولو له لارې نقل قول

هر څېړونکی د نورو لیکوالو او محققینو له لیکنو استفاده کوي، د هغو له فکر او نظر سره نوي شیان اضافه کوي. که چېرې یو څېړونکی د نورو علماوو لیکنې لکه څنګه چې دی، هماغسې نقل کړي؛ نو دا به د څېړنې حجم زیات او عیبجنه کړي. د دې عیب د مخنیوي لپاره څېړونکی د پوهانو رایې لولي او په ډېر مهارت او مختصر شکل یې په خپله څېړنېزه ژبه نقلوي او په آخره کې د ماخذ یادونه کوي. (د علمي څېړنو تګلاره: ۵۳-۵۴ مخونه)

د عبارتو بدلون (غیر مستقیم) نقل قول

د یو مطلب د منځپانګې او مفهوم اخیستل او د څېړونکي خپل انګېرنه لیکل، دا یې ښه لاره ده؛ ځکه چې د هر لیکوال د لیکنې سبک بېل وي، که کټ مټ یا هو به هو واخیستل شي، نولوستونکی د یوې موضوع د لوستلو په صورت کې د څو لیکوالو د سبک سره مخ کېږي او د لوستنې بهیر ټکنی کوي؛ خو که څېړونکی د نورو معلومات په خپلو الفاظو او خپل سبک ولیکي؛ نو لوستل به یې اسانه وي.

Quoting vs. Paraphrasing vs. Summarizing

Quoting	Paraphrasing	Summarizing
Taking a direct quote and integrating it into the paper. A direct quote should be enclosed in quotation marks.	Expressing a short passage in your own words. Paraphrasing involves completely rewriting the passage while retaining the meaning.	Expressing a longer excerpt in your own words. Summarizing involves conveying the main ideas and main points of the source material.

QUOTE

نقل مستقیم

“Comprehensive toxicological studies in animals have demonstrated that glyphosate does not cause cancer” (Monsanto, 2016, para. 1).

PARAPHRASE

د عباراتو بدلون (غیر مستقیم) نقل قول

According to Monsanto (2016) there are “800+ studies demonstrating safety” of Glyphosate (infographic).

INDIRECT SOURCE

غیر مستقیم نقل قول

The EPA maintains Glyphosate is “practically non-toxic” (as cited in Monsanto, 2016, para. 2).

SUMMARY

د خلاصه کولو له لارې نقل قول

Glyphosate is safe (Monsanto, 2016).

مثالونه يا بيلگي

نقل مستقیم: (Quote)

- د استاد غضنفر په څراغ نومي کتاب ليکلي: ("چې د ماشومانو وهل او وېرول، نه يوازې د هغوی اوسنی ژوند ورترېخوي؛ بلکې اينده يې ورځرابوي. رستی، د جوماتونو ملا امامان او معارف وزارت د دې پوهې په خپرولو کې لويه ونډه اخيستلای شي"). (۱۱: ۱۵۸)

• د عباراتو بدلون (غير مستقیم نقل قول) (Paraphrasing)

- د څراخ تر عنوان لاندې کتاب کې استاد غضنفر ليکلي: وهل، وېرول نه يوازې د ماشومانو اوسنی ژوند ترېخوي؛ بلکې ددوي په راتلونکي ژوند باندې هم ژورې اغيزې لري او د گواښ سره مخامخ کوي، پدې برخه کې پوهاوي لپاره د رسنيو، جوماتونو د ملا امامانو او د معارف وزارت خورا اغيزمنه ونډه اخيستلای شي.
- د استاد غضنفر د څراغ نومي ليکنې مطابق د ماشوم وهل، وېرول د هغه اوسني ژوند نه يوازې د تاوتریخوالي سره مخامخ کوي؛ بلکې په راتلونکي يې هم ژوره اغيزې لري او ژوند يې د خطر سره مخ کوي، ددې ستونزې په کمولو کې د رسنيو، د ديني بنسټونو او وزارت معارف رول د عامه پوهاوي په برخه خورا اغيزمن تماميدای شي.

• نقل قول غير مستقیم (Indirect Source)

- د څراخ تر عنوان لاندې کتاب کې استاد غضنفر ليکي: وهل، وېرول نه يوازې د ماشومانو اوسني ژوند ترېخوي؛ بلکې ددوي راتلونکي ژوند د گواښ سره مخامخ کوي، پدې برخه کې پوهاوي لپاره د رسنيو، جوماتونو د ملا امامانو او د معارف وزارت خورا اغيزمنه ونډه اخيستلای شي.

• لنډيز(خلاصه کول ليارې نقل قول) Summarizing (Summary)

- د څراغ نومي کتاب کې استاد غضنفر ليکلي: د ماشومان وهل، وېرول د دوی راتونکی ترېخوي او د گواښ سره مخامخ کوي، نو پدې اساس رسنی، مذهبي بنسټونه او معارف وزارت د عامه پوهاوي برخه کې مهم رول ادا کولای شي.
- د څراغ نومي کتاب کې استاد غضنفر ليکلي: د ماشومان وهل، وېرول د دوی راتونکی ترېخوي او د گواښ سره مخامخ کوي، نو پدې اساس رسنی، مذهبي بنسټونه او معارف وزارت ددې ستونزې په برخه کې مهم رول ادا کولای شي.

د ابن خلدون د تاريخ گردش نظريه

1-نقل قول مستقيم

• ”ابن خلدون د تاريخ د گردش موضوع څېړلې ده او وايي ټولنې د دورايي ليد تابع ده او په هره دوره کې يو څه ځانگړي مراحل طي کوي، ټولنې او دولتونه لکه: د انسانانو غوندې د ځانگړي ژوند لرونکي دي، وده کوي، د نبوع او پخواني مرحلې ته رسېږي او بيا نزولي لاره اختياروي.“ (۱۱: ۱۵۰ ص).

2-د عبارت بدلون

1-د ټولنې دايروي نظريه ابن خلدون په خپلو اثارو کې څېړلې ده، او وايي چې ټولنه د دايروي نظري تابع ده، او ټولنه په هر پړاو کې ځانگړې مراحل سر ته رسوي، دې ټولنه د انسان د ژوند سره تشبه کوي، او وايي: ټولنه د انسان پشان زيرې، وده کوي او ارتقا مرحلو ته رسېږي او بيا تنزول لاره اختياروي. (۱۱: ۱۵۰ ص).

2-د ابن خلدون د ليکنو مطابق دايروي نظريه د ټولنې د مختلفو پړاونو څخه د تېرېدو نظريه ده، هغه ټولنه د انسان د ژوند سره تشبه کوي او وايي چې څرنگه د انسان ژوند د مختلفو پړاونو څخه تيرېږي، دغه شان ټولنه هم زيرې، وده کوي او په اخره کې د زوال په لور ځي.

3-خلاصه کول

• ابن خلدون دايروي نظريه د ټولنې د مختلفو پړاونو په اړه څېړنه ده، چې ټولنه د انسان د ژوند سره تشبه کوي، چې زيرې، وده کوي او په اخره کې زوال په لور ځي.

• ابن خلدون د ټولنې دايروي نظريه د انسان د ژوند مختلف پړاونو سره تشبه کوي، چې زيرې، وده کوي او زوال پرې راځي.

په مونوگراف لیکنه کې د فونټونو استعمال

1. د مونوگراف په لیکنه کې باید فونټونه په لاندې ډول وکارول شي.
2. عمومي عنوان په (۱۶) او فرعي عنوان په (۱۵) فونټ کې ولیکل شي.
3. متن په (۱۴) فونټ کې ولیکل شي.
4. د کرېټو تر مینځ باید فاصله (۱،۵) وي.
5. په لیکنه کې د خطونو له کش کولو راکش کولو ډډه وشي.
6. د ورقي پاسنې او بنګټنې خاشیه باید (۲) وي .
7. د ورقي ټپي او کین لور ته فاصله باید (۲) وي .
8. عمومي عنوان باید په مینځ کې او کوچنی عنوان ټپي لور کې ولیکل شي.
9. ټوله لیکنه کې باید یو ډول فونټ استعمال شي لکه کروړ یا پل .
10. په لیکنه کې باید د خطونو له ډیزاین کولو ډډه وشي.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library